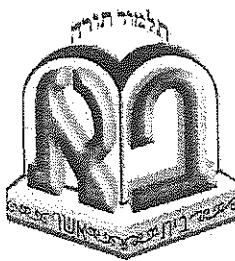

שְׁעִירָה חֲפֵידָה
קַאֲרָלִין סְטוּלִין

בְּנֵשִׁיאוֹת בֶּן־קָרְזָן אַדְמָזָר שְׁלִיטָן

תַּלְמֹוד תּוֹרָה

בֵּית אָשָׁר

עִירָה בֶּן אַדְמָזָר רַבִּי אָשָׁר מַפְּטָלָן זְיעָן

בְּעוֹהַשִּׁית

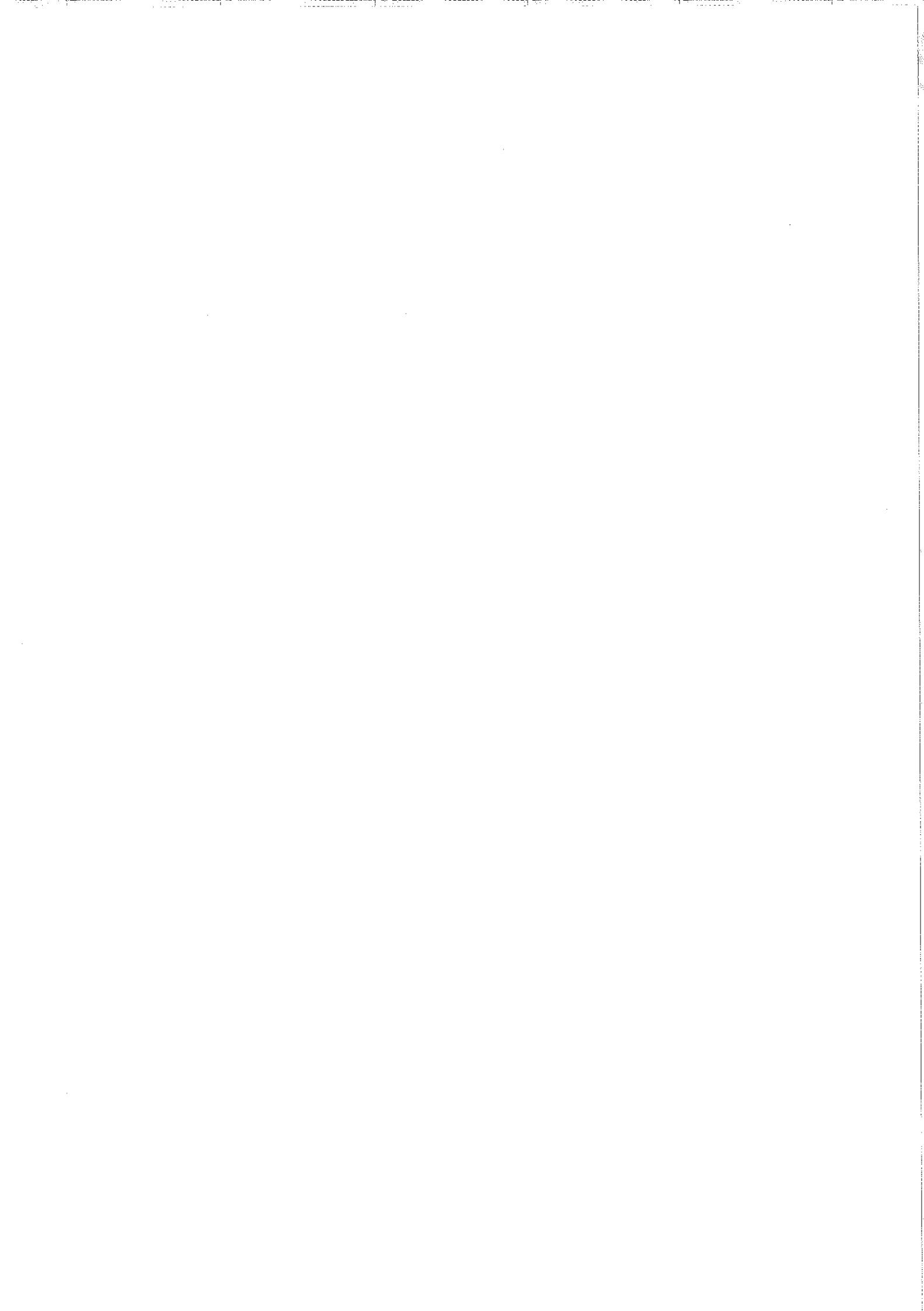
סִפּוֹר

נִסְחָנוֹכָה

כְּתָה בִּי

נְעָדר עַיִן הַמְתָנָר לְאָ. אַהֲרֹן פִּילְטָסִיק

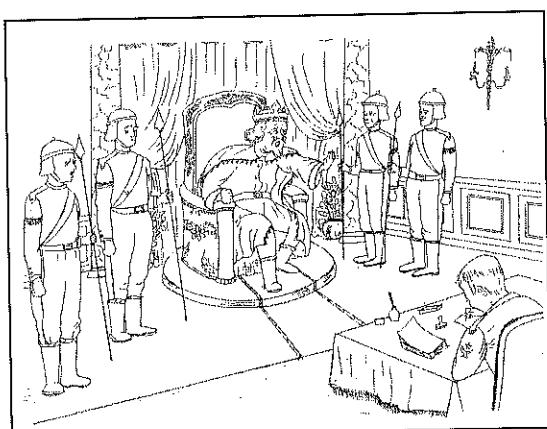

סְפָרֶר גַּם חֲנוֹכָה

אין די צייטען פון דער צווײַיטער בית המקדש
אייז געווען אַקעניג אלַּכְסְּנֶדֶר מזקדוֹן
ער אייז געווען זיינער גוט צו די אַידען אונ זיין ליב
געַהַאַט

אַבְּעֵר ווען אלַּכְסְּנֶדֶר מזקדוֹן אייז געַשְׁטָאַרְבִּין
אייז דער רְשָׁע אַגְּטִיכּוֹס גַּעֲוָאַרְיִין דָּעֵר גַּיְעַ

קַעַנִּיג עָר הָאַט גַּעֲוָאַלְט
פָּאַרְשְׁפְּרִיאַיְיטָעַן די בִּיכְעָר
פָּוֹן די יְוָגִים אַוִּיפָּ די
גַּאֲנְצָע וּוּעַלְט אָוִיךְ בַּי

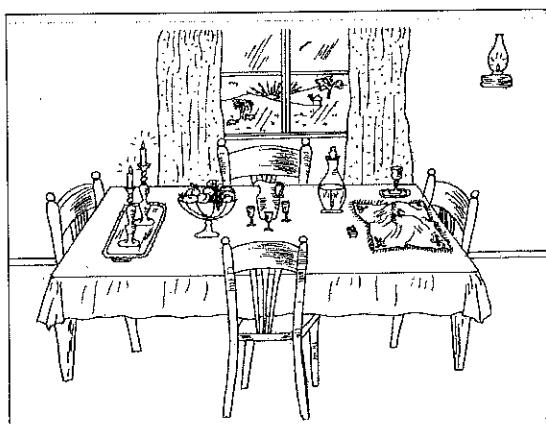
די אידען גלייך האט ער געמאכט שׂווערעד
 גירות אויף די אידען.
 אנטיכוס האט געווואוקט די מצוות וואס זי
 האלטין די אידען שטאָרְק און דעריבער זי
 פֿראָבִירְט צו אויס רײַסֶען

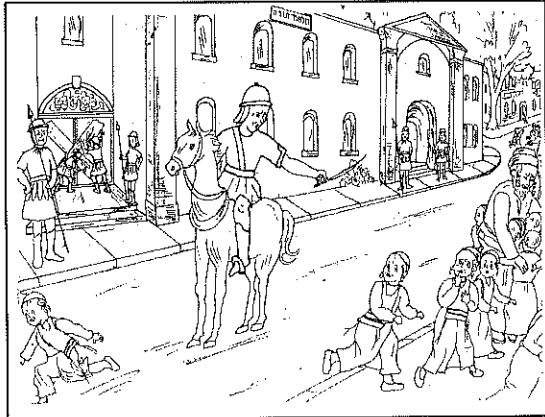
(1) ברית מלֵה:
 וואס דאס אייז די
 מצה וואס ה' האט
 געָאנְט צו אַברָהָם
 אָבִינוּ אוֹ דאס ווועט זיין אַצייכָען אָן אַ
 כְּשֶׁר צוֹוִישָׁעַן ה' אָן די אַידָעַן.

(2) קָדוֹשׁ הַחֲדָשָׁה:
וּוְאָמֵן דָּאֶרֶךְ דָּעַם
וַיַּיִּסְטֵּן מְעַן וּוֹעֵן הַיִּבְטָח
זֶה אָנוּ דִּי חֲדָשׁ אָנוּ
וּוֹעֵן עַם אִיז יּוֹם טוֹב.

(3) שְׁבָתָה קָדוֹשָׁה:
וּוְאָמֵן דָּאֶסְטְּנַטְּ דִּי כְּפָח
אָנוּ קָדוֹשָׁה פָּאָר
יְעַדְעַר אִיד אֹוִיפְּ אָ
גָּאנְצָעַ וּוֹאָךְ.

4) למוד התורה:

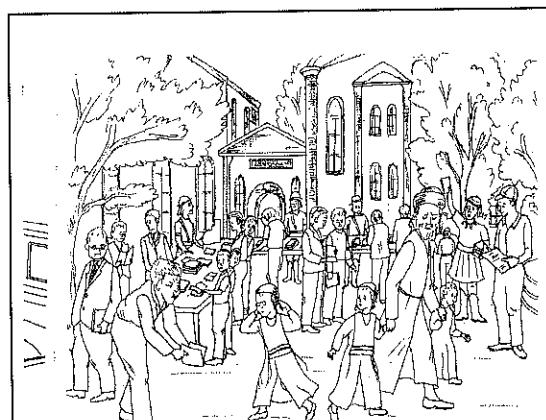
אויב מלעריגט נישט
ווײיסט מען נישט וואס
און טאן, און די

היליגkeit פון לערגען די תורה וועט נישט
רוין אויף זי און נישט היטען אויף זי.

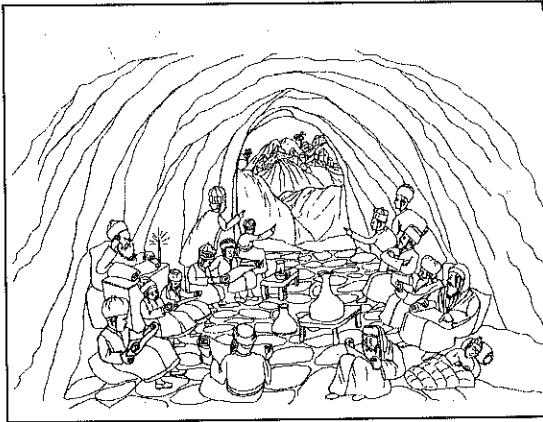
אלע גאסין זעגען געווארין פיל מיט סאלדאטען

און ווער עס האט נישט
געפאלגט דער קעניג האט
מען געדרגעט
עס איי געוווען אועליכע

אידען וואס האבן זיך געפירט איזוי ווי די
גויים-יונקים זי האט מען גערופין "מתינוים".

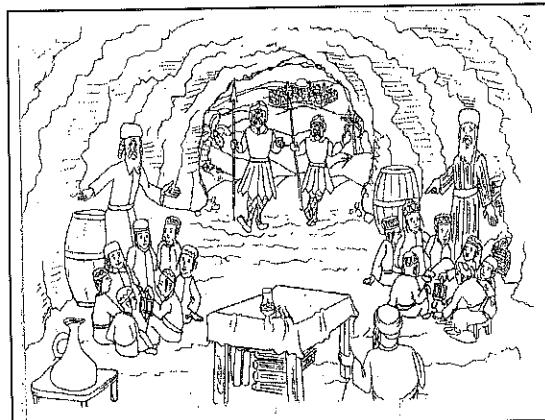

אֲבָעֶר אַסְאָךְ אִידָּעָן דָּאָבִין זִיְדְּ גַּעַשְׁתָּאָרְקָט אָוֹן
גַּעַנְגָּעָן מִיטְּ מִסְּרָוֹת גַּפְשְׁ אַגְּטָלָאָפִין אָוֹן

הַיְלָעָן (מִעֲרֹות) אָוֹן זִיְדְּ
בָּאַהֲאַלְטָעָן דָּאָרְטְּ צָוָן
קַעַגְעָן לְעַרְגָּעָן תּוֹרָה אָוֹן
טָאוֹן מִצּוֹתָן.

אַיְינָגָעָר פֶּלְעָגָט שְׂטִיְין בֵּיִם עַפְעָנוֹג אָוֹן אֹיְבְּ עַרְ

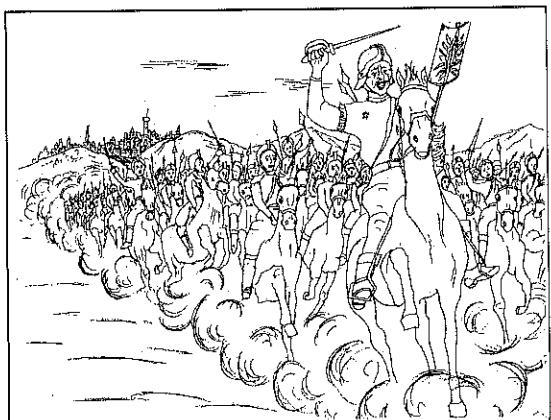

הָאָטְ גַּעַזְעָן אָ סָאַלְדָאָט
קוֹמָטְ הָאָטְ עַרְ גַּעַמָּאָכָט אָ
צַיִיכָעָן אָוֹן מְעָן הָאָטְ
בָּאַהֲאַלְטָעָן דִּי סְפָרִים אָוֹן

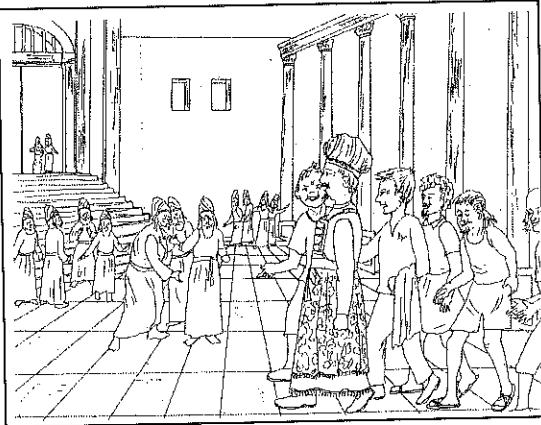
אַרְזִים גַּעַנוֹמָעָן דִּי דְּרִיְידְּלָאָךְ אָוֹן גַּעַשְׁפִּילְטָן בֵּיּוֹן
דִּי סָאַלְדָאָט אַיְ אַוּעָקָן

אַסָּאֵךְ אִידָּעָן הַאֲבִין זֶה אָזֶן גַּעֲרָאַטְעָוָעַט
 אֶבְּעָר גַּעֲבָאַךְ אַסָּאֵךְ הַאֲטָמָעַן יֵא גַּעֲכָאָפְטָאָונַ
 גַּעֲהַרְגַּעַט אֹיֶף קְדוֹשָׁה שֵׁם וּוַיְיַל זֶה הַאֲבִין
 גַּעֲטָאָן מְצֻוֹתָה.

אנטיכוס הַאֲטָמָעַן גַּעֲשִׁיקָט גַּרְוִיסָע גַּעֲרָאַלְעָן -

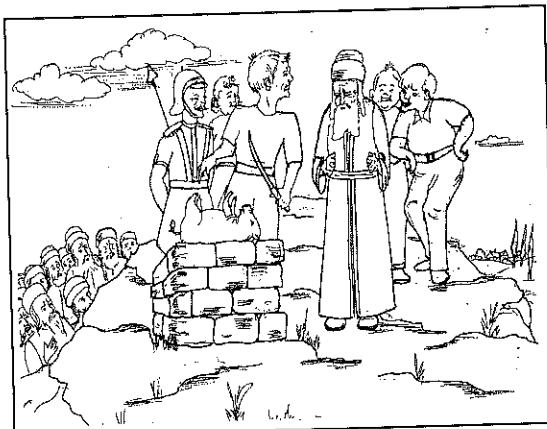

קָצִינִים צָו יְרוּשָׁלָם אָונַ
 זֶה זָעַגְעָן אַרְיַין אִין בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ מִיט דִי
 סָאַלְדָאַטָּעָן אָונַ גַּעֲנוֹצָט
 דִי הַיְילִיגָע כְּלִים אָונַ קְלִיְידָעָר, עַר הַאֲטָמָעַן
 גַּעֲבָרִינְגָט נִישְׁטָרִינְגָע בְּהַמּוֹת אֹיֶף דִי מִזְבְּחָה,

אויך אויף געשטעלט א
גרוייסע צלט אין בית
המקדש,
נאכדעם פארלאשין די מנורה
אויסגעגאסין און צוּבראכין אלע קרייגאלאך פון
בוימל – שמן.

נאכדעם אויך ער גענאנגען צו דעם שטאט
מודיעין און אויף געשטעלט א גרויסע

"געטש��ע מיט א מזבח"
און געזאגט או יעדר
איינער דארפ זיך בוקען
צו די עבדה זרה גאר דא
ברייןגען קרבנות.

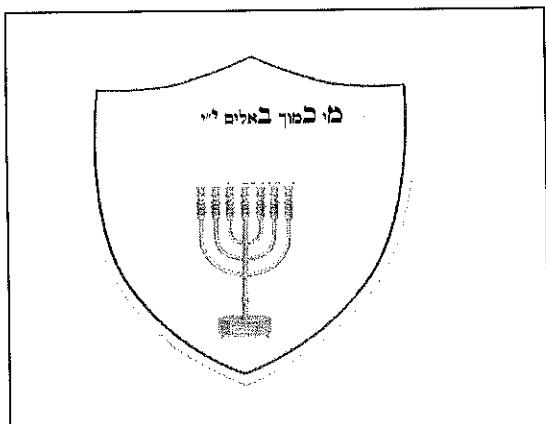
אֵין "חַשְׁמָנוֹאִים" וּוְאָם אֵין מַזְדִּיעַן הָאָט
 גַּעֲוָאוֹינְגַּט אֶצְדִּיק "מַתְתִּיחָו בָּן יוֹחָנָן כְּהֵן גָּדוֹל"
 אָוּן עַר הָאָט גַּעֲהָאָט פִּינְעָפָ (5) זִין צָדִיקִים
 שְׁמֻעוֹן, יְהוֹדָה, יוֹחָנָן, יוֹנָתָן, אָוּן אַלְעָזָר.
 וּוּעַן מַתְתִּיחָו הָאָט גַּעֲזַעַן וּוְאָם דִּי יוֹנָגִים טַוְעַן
 הָאָט עַר גַּעֲרוֹפִין זִיְנָעַ זִין אָוּן גַּעֲזָאָגַט "לְאַמְּרִיך
 גַּיְין זִיךְ קְרִיגַעַן מִיט דִּי יוֹנָגִים אַפְּיָלוּ זִיךְ זַעֲגַעַן
 אַסְאָךְ אָוּן הֵי וּוּעַט אָגָנוֹ הַעַלְפִּין".

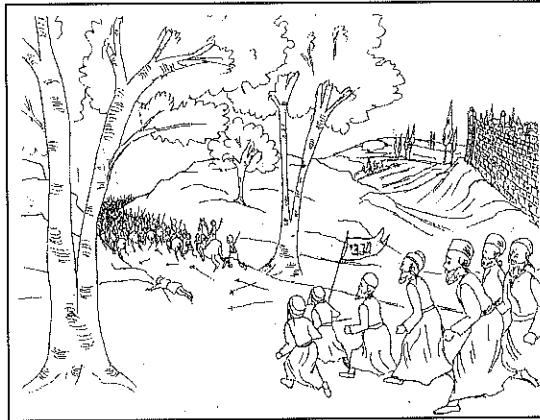
מַתְתִּיחָו אָוּן זִיְנָעַ זִין
 זַעֲגַעַן אֲרוֹיִם אֵין גַּאַס אָוּן
 גַּעֲשָׂרִיגַעַן "מֵי לְהֵי אַלְיִ"
 "וּוְעַר עַס אֵיז צָוֹ דָעַר אָזִיבִישְׁטָעַר זָאַל קוֹמָעַן צָוַי
 מִיר" זִיךְ הַאֲבִין גַּעֲמָאָכְט אֶפְאָן (דָּגָל) אָוּן
 גַּעֲשָׂרִיבַעַן "מֵי לְהֵי אַלְיִ" גְּלִיְיךְ זַעֲגַעַן גַּעֲקוֹמָעַן

ערליךע אידען, מיט שטיילאך האלץ, איזין
און שטיינער און זי זענען גענאנגען זיך קרייגען
מיט די יונגים.

יהוָה אֶלְيִזָּעֵר אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ עָלָיו הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא
אויף זיין שיצער (מגן) "מִכְבֵּר"

מי במוֹךְ בְּאַלְמָן הָה
דָּאַס מִינְגָּט "זָוָעָר אַיְזָעֵר
שְׂטָאַרְקָה וְהָה"

און עס איז געוווען א נס
או די פאר ביסל
שׁוֹאָכָע אַיְדָעַן הָאָבִין
גַּעֲהַרְגַּעַט אָזֶוּ פִּילָּ

שְׁטָאָרְקָע יְוָנִים, אַסָּאָק פָּוּן די יְוָנִים זְעַגְעַן

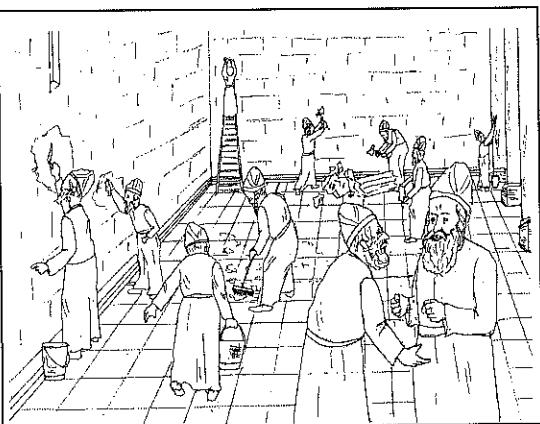

אַנְטָלָאָפִין פָּוּן אָרֶץ
יִשְׂרָאֵל, גַּלְיִיךְ הָאָט מְעַן
צַוְּבָרָאָכִין דָּעַר "פֶּסֶל" פָּוּן
די שְׁטָאָט מְזֻדִּיעִין.

די מלְחָמָה איז געוווען כ"ד בְּסַלּוֹ אָוִיפָּ
מְאַרְגִּין כ"ה בְּסַלּוֹ הָאָבִין די אַיְדָעַן גַּעֲרוֹת פָּוּן
די מלְחָמָה.

חֲנוֹן – זַיִן הָאָבִין גַּעֲרוֹת כ"ה – בְּסַלּוֹ פָּאָרְדָּעָם
רוֹפֵט מְעַן די יומָ טֹוב חֲנוֹבָה חֲנוֹן – כָּה

זוען די אידען זעגנון ארײַן איז דעם בית המקדש
 זעגנון זי געוווארין טרוייעָרדיג צו זען ווי איבער
 געדרייט די בית המקדש איז האט מען גלייד
 אָנְגַּעַחֲזִיבֵין אַוְיסְרִיְינִיכְעָן
 די נאנצָע שְׁמוֹזָן אַוְן
 מאכִין רֵיֶין.

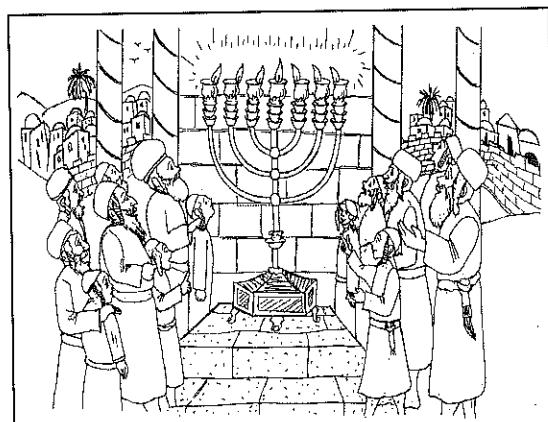
זוען מען האט געווואָלט ציינְדָען די מנורה האט
 מען נישט געטראָפִין קײַין רֵיֶינָע בוימל (שְׁמָן)
 וויל די יונְגִים האבִין אלְעָם צוּבָרָאָבִין, מען
 האט געטראָפִין אַיְזָן קְלִיְינָע קְרִינְגָאָלָע פָּוּן וּוָסְטָן
 דער כָּהָן גְּדוֹלָה פְּלָעָגָט
 מהדר זַיִן פָּאָר זַיִנָּע
 קְרִבָּנוֹת "שְׁמָן זִית זָהָב" אַוְן
 עַס האט גָּאָךְ גַּעַהָאָט דָּעָר

זיגל (הוֹתֶמֶת) פון דער כהן גדול וואס דאס
 מיינט או קיינער האט עס נישט אָנְגַעֲרִירְט,
 האט מען געהאט בוימל צו צינדען די מנורה
 פאר אין טאג.

אלע זעגן געווין
 פְּרִילָאָךְ צו זען ווי דער
 כהן גדול צינד די מנורה
 כאַטְשׁ אָוִיפּ אַיִן טאג

אויף מאָרגַנֵּין האט די
 מנורה נאָךְ געַבְרָעַנט
 אָזֶוי אַיְזָן געווין פָּאָר אַכְט
 טעג האט די מנורה געַבְרָעַנט וואס דאס אַיְזָן
 גענוג צו קעגן בְּרִיכַגְעַן נִיעַ בּוַיְמָל.

צו געדענְקען דער גרויסע נס פון די בזימל אונ
או ה' האט אונז געראטעווועט פון די רשעים
האBIN זייליגע חבמים אונז געשטעטלט מיר
זאלין צינדען ליבט אכט טגע, אונז מיר בעטינ
גט זאל אונז היינט אויך וויזען גסים אונ
ראטעהונ פון אלע רשעים וואס ווילען אונז
שלעכטס טאן אונז אונז ארוייס געמען פון גלוט
מייטען בריגגען משה מיט א ניעט בית המקדש
אין גיכען.

ברֵית מָנָה נָעַמְךָ
בָּרָה בְּ-תַשְׁ"פ